

1511
11, 12, 14, 15, 16, 17
18, 19, 20, 25, 29, 32

Ι. ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΤΟΣ Α' | ΣΜΥΡΝΗ 31 Δεκεμβρίου 1911 | ΑΡΙΘ. 39

Η ΠΑΡΘΕΝΟΣ, ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΒΡΕΦΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

« Τὸ δὲ παιδίον ἠύξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, πληρούμενον σοφίας καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό ». (Λουκ. 2, 40).

Ἡ ἑμιλία, ἥ: μέγχι μέρος δημοσιεύομεν ἐπὶ τῆ α'. τοῦ νέου ἔτους 1912, ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σιφίνης ἐν τῇ Ι. Ναῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1910 εἰς ἐπήκοον τῶν Καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Σχολῆς.

Ὅλοσον ζωηρόν αισθάνομαι διαφέρων κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ συγκινητικὴν δι' ἐμὲ ταύτην στιγμὴν ν' ἀπευθύνω τὸν λόγον πρὸς ὑμᾶς προσφιεῖς μαθηταί· πρὸς ὑμᾶς τὴν νέαν τοῦ νέου Ἰσραὴλ τροφὴν καὶ γενεάν, ἐφ' ἣς τὰς γλυκυτάτας τῶν προσδοκιῶν καὶ ἐλπίδων τῆς ἐπαναπαύει ἡ Σχολή, ὑμᾶς τὴν χουστὴν καὶ φρεινήν τῆς στρατευομένης ἡμῶν Ἐκκλησίας στρατιὰν καὶ πρωτοπορεῖαν, ὑμᾶς πρὸς οὓς ποθῶ καὶ θέλω νὰ χύσω, εἰ δυνατόν, τὴν πνοὴν καὶ τὴν ψυχὴν μου ἐν τῇ πνοῇ καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ν' ἀνάψω τὸ ἱερὸν καὶ ἄσβεστον ἐκεῖνο πῦρ, τὸ ὁποῖον διομορφοῖ καὶ διεγείρει καὶ διαθερμαίνει τὰ ὑψηλά ἐκεῖνα ἰδεώδη, αἵνα ἀκονίζουσιν, ἐξαγίζουσιν καὶ ἐξευγενίζουσιν τὸ ἦθος καὶ τὸν χαρακτῆρα καὶ τῶν αἰόμων καὶ τῶν λαῶν! Ὅλοσον ποθῶ ἡ σημερινή μου πρὸς ὑμᾶς ὁμιλία, ἣν ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας μου λολεῖ τὸ στόμα, νὰ διαπεράσῃ ὡς ἡλεκτρικὸν καὶ ζωογόνον ῥεῖμα ὕλων ὑμῶν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ὑπόστασιν, καὶ νὰ πληρωθῇ ἀγνοῦ καὶ

ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ ἡ ἀγνὴ καὶ ἄσπιλος μαθητικὴ ψυχὴ σας καὶ εὐρύτεροι καὶ ὑψηλότεροι ὄρίζοντες ἰδανικῶν νὰ διανοιγῶσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ νὰ σαῶς ἐμπνεύσωσι τὰ μεγάλα ἐκεῖνα διδάγματα τῆς ἀληθιότητος, τῆς εὐδοκίας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως, αἵτινα ἀτιμῶς καὶ χαρακηνίζουσιν ὅλας τὰς μεγάλας θρησκευτικὰς καὶ ἔθνικὰς μας παραδόσεις, τὰς παραδόσεις ἐκεῖνας, δι' ὧν ἐτράφη καὶ ἡ δρωμένη ποτὲ ἡ ἔθνικὴ μας ψυχὴ, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐνέπνεον ὅλους τοὺς μεγάλους τοῦ Γένους μας κληρικούς καὶ διδασκάλους, εἰς οὓς ἔλαχεν ὁ βαρὺς κληρὸς νὰ σπογγίζωσι τὰ δόγματα τοῦ Γένους μας, νὰ παραμυθῶνται αὐτὸ καὶ νὰ φωτίζωσι καὶ ἐμπνέωσιν αὐτὸ ὡς τὸς ἰρηστοτάτας καὶ γλυκυτάτας τῶν ἐλπίδων!

Ἄκριβῶς δὲ, ἵα τοιοῦτόν τι κατορθώσω, εἰ οὐκ ἔστιν ὅτι ὀφείλω νὰ διερμηνεύσω πρὸς ὑμᾶς τί ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἑορτὴν ὑποκρύπτεται ὑποκρύπτεται δὲ τοῦτο, τὸ ὁποῖον καὶ ὁ πανηγυριστὴς τῆς σημερινῆς ἑορτῆς, ὅστις εἶναι ὁ Εὐαγγ. Λουκᾶς, διατυποῖ εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας ἀλλὰ

κραταιὰς καὶ ἀξιωματικὰς λέξεις, ἀ, περιέχει τὸ θαυμαστὸν καὶ ἐκλαμπρὸν τοῦτο καὶ μοναδικὸν χωρίον του: «τὸ δὲ παιδίον ἠΐζανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, πληρούμενον σοφίας καὶ χάρις Θεοῦ ἢ ἐπ' αὐτό», τὸ ὁμοίον χωρίον ἐν μέσῳ τῆς καλυπτοῦσης τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν ἡλικίαν τοῦ Κυρίου σεβαστιῆς καὶ μυστηριώδους σιγῆς ὄλων τῶν Εὐαγγελιστῶν, μόνος αὐτὸς ἠὲ δόκησε νὰ σημειώσῃ πρὸς χαρὰν καὶ θλίμβον τῆς ζωῆς πίστεως καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἐνδιαφέροντος τῶν φλεγομένων διὰ τὸν Κύριον, ὡς πιστεύω ὅτι εἶνε καὶ αἱ ὑμετέραι, Χριστιανικῶν καρδιῶν.

Πιστεύω ὅτι θέμα τοιοῦτον, ἦτοι εὐσεβῆς μελέτη καὶ εὐσεβῆς διερεύνησις ὡς ἠΐζανε τὸ παιδίον Ἰησοῦς προκόπτον ἡλικίᾳ, πληρούμενον σοφίας, κραταιούμενον πνεύματι, καὶ διὰ πάντων τούτων ἀξιούμενον τῆς χάριτος καὶ εὐδοκίας τοῦ Θεοῦ, ἐγγίζει καὶ δονεῖ συμπαιθεῖν τὰ μύχια καὶ τὰς γορδὰς τῶν καρδιῶν ὄλων σας, διότι παρέχει καὶ διὰ πάντας ὑμᾶς τὸ μέτρον καὶ τὸν κανόνα, καθ' ὃν καὶ ὑμεῖς (ὅσοι γαλακτοτροφῆσθε ἐν τῇ πνευματικῇ ταύτῃ καὶ ὠραία καὶ δροσοσταλάτῳ νῆα Ναζαρετ τῇ μητρὶ πάντων ἡμῶν καὶ τροφῇ Θεολογικῇ Σχολῇ) ὀφείετε ν' αὐξάνητε προκόπτοντες ἡλικίᾳ, κραταιούμενοι πνεύματι, πληρούμενοι σοφίας καὶ καθιστάμενοι διὰ πάντων τούτων τὸ γλυκὺ καὶ ἐπέραστον ἀντικείμενον τῆς χάριτος

καὶ εὐδοκίας καὶ στοργῆς τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀγάπης τῶν ὁμαιμόνων μας ἀδελφῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.

Τοῦτο τὸ θέμα τοῦ λόγου μου προσφέρω πρὸς πάντας ὑμᾶς, οὐς ἐν τῇ ἀγάπῃ μου ὠδίνω ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ, ἕως οὗ μορφωθῆ ἐν ὑμῖν Χριστός, ὡς γλυκυτάτην ἀλλὰ καὶ ὀφειλετικὴν ἀπαρχὴν τῶν γενναίων σκέψεων καὶ στοχασμῶν καὶ τῶν μεγάλων ἐλπίδων καὶ τῶν κρυφίων πόθων, μετὰ τῶν ὁποίων ὀφείετε πατοῦντες σήμερον τὸ κτώφλιον τοῦ νέου χρόνου νὰ εἰέλθητε εἰς τὸν μυστηριώδη καὶ σκοτεινὸν λαβύρινθον τοῦ ἀγνώστου αὐτοῦ μέλλοντος, εὐχαινοὶ αἱ ψυχαὶ ἀνοίγονται ὑμῖν ἀπὸ τῆς σήμερον. Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Χῶ προσέξατε:

«Τὸ δὲ παιδίον ἠΐζανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληρούμενον σοφίας καὶ χάρις Θεοῦ ἢ ἐπ' αὐτό». Ὅπόσον γόνιμον εἰς γενναίας καὶ μεγάλας διδακτικὰς σκέψεις εἶνε τὸ βραχὺ ἀλλὰ βαρυσήμαντον καὶ μοναδικὸν τοῦτο ἐν ἅπασιν τοῖς Εὐαγγελίοις ρητόν! Μὲ ὁλόσον ἀκηλίδωτον καὶ ἀναμάρτητον κάλλος μᾶς ζωγραφίζει τὴν ἱερὰν καὶ γλυκεῖαν παιδικὴν καὶ νεανικὴν φτυσιγενωμίαν τοῦ Κυρίου μας! Καὶ ἐπὶ πᾶν ὁπόσον ζωηρᾶς ἐντάσεως ἀκτινοβόλον φῶς χύνει καὶ συμπληροῖ οὕτω τὸ μέγα κενὸν ἐν τῇ βιογραφίᾳ τῶν νεανικῶν χρόνων τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου! Ὡ! πρέπει εἰδικῶς διὰ τοῦτο νὰ εἶνε εὐγνώμων ὁ Χριστιανικός

κόσμος πρὸς τὸν Εὐαγ. Λουκᾶν, ὅστις μόνος ἠὲ δόκησεν ὄχι μόνον ν' ἀποκαλύψῃ τὰ ὀλίγα βαρυσήμαντα γεγονότα τῆς βρεφικῆς, τῆς παιδικῆς καὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας τοῦ Κυρίου, τὰ ὁποῖα γινώσκουμεν, ἀλλὰ διὰ τῶν λίαν ἰσχυρῶν καὶ θαυμαστῶν τούτων ἀκρίνων ὑπερλάμπρου καὶ ἀνεσπέρου φωτός «τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥξανε καὶ ἐκραταιοῦτο κτλ.» νὰ καταυγάσῃ καὶ διάφωτίσῃ ὅλην τὴν μακρὰν καὶ σκοτεινὴν καὶ ἀδι-ἀπέραστον νύκτα, ἣτις προηγήθη, διαρκούσης τῆς πρώτης περιόδου μέχρι τοῦ 30 ἔτους τοῦ ἐπὶ γῆς βίου τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ὅμως νύκτα μετὰ τόσου ἀνυστάκτου πόθου καὶ ἀκοιμήτου ἐνδι-ἀφέροντος ἐπιθυμεῖ νὰ παρακύψῃ ὁ-λος ὁ χριστιανικὸς κόσμος.

Πρέπει, ὡς εἶπον διὰ τοῦτο ἰδι-αιτέρως ὁ χριστιανικὸς κόσμος νὰ εἶναι εὐγνώμων πρὸς τὸν Εὐαγ. Λουκᾶν, ὅστις συμφώνως πρὸς τὰς ἐν τῷ προοίμῳ τοῦ Εὐαγγελίου του δεδομένας πρὸς τὸν κράτιστον Θεό-φιλον ἐπαγγελίας του, παρακολου-θῶν ἀνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς περιέ-γραψε κατὰ τάξιν καὶ σειρὰν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἐμφάνισιν καὶ αὔξησιν καὶ κραταίωσιν τοῦ παιδίου, ἥδη ἀ-πὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, καθ' ἣν ὁ Ἅγγελος Γαβριὴλ εὐηγγελίσθη εἰς τὴν Παρθένον τὴν σίλληψιν ἐν γασ-τρὶ «τῆς ἐλπίδος καὶ προσδοκίας» τοῦ Ἰσραήλ, ἐξιστόρησε τὴν συν-άντησιν ἐκείνην τῆς Παρθένου μετὰ τῆς Ἑλισάβετ, καθ' ἣν ὡς «καρπὸν

κοιλίας» τὸν εὐλόγησε «εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου»· ἔδειξεν αὐτὸν ὡς βρέφος ἐσπαργανωμένον καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ, ὅπου ὁ Ἅγ-γελος ὠδήγησε τοὺς ποιμένας εὐαγ-γελιζόμενος εἰς αὐτοὺς χαρὰν μεγά-λην, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν Σωτὴρ, ὅς ἐ-στι Χριστὸς Κύριος ἐν πόλει Δαυὶδ : ἔπειτα ἔδειξεν αὐτὸν ὡς ὀκταήμερον βρέφος λαμβάνοντα τὴν περιτομὴν, τὸ προοίμιον τοῦτο τοῦ φρικτοῦ καὶ αἱματηροῦ Γολγοθᾶ, καὶ γινόμενον οὕτω ὑπὸ νόμον καὶ εἰσερχό-μενον εἰς τὴν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ περιουσίου λαοῦ του, τὴν ὁποίαν συνῆψε μετὰ τοῦ Γενάρχου τοῦ πρώτου Πατριάρχου τῶν Ἰου-δαίων τοῦ Ἀβραάμ, ἵνα οὕτως ἔχη μέρος ἐν τῇ Συναγωγῇ καὶ ἐν πάσῃ Ἰουδαϊκῇ συναθροίσει καὶ οἰαδήπο-τε θρησκευτικῇ τελετῇ, διότι ἄνευ περιτομῆς δὲν θὰ ἐθεωρεῖτο ὁπὸ τοῦ ἔθνους του τὸ ὁποῖον ἤλθε νὰ σώσῃ ὡς οὐδόλως καλλίτερος τοῦ ἀπειρι-τημίτου προσηλύτου καὶ ἐθνικοῦ, ὠ-δήγησε κοτόπιν τὸν Κύριον τοῦτον τοῦ Ναοῦ εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν 40ὴν ἡμέραν, ὅποτε ὁ γη-ραλέος Συμεὼν ἐναγκαλιζόμενος αὐ-τὸν καὶ κρατῶν ἐν ταῖς χερσί του ἐ-παρουσίασεν αὐτὸν εἰς τὸ δωδεκά-φυλον τῶν Ἰουδαίων, ὡς φῶς εἰς σωτηρίαν καὶ ἀποκάλυψιν τῶν ἐ-θνῶν, καὶ ὡς δόξαν καὶ ἰσχὺν τοῦ Ἰσραήλ· προχωρῶν ὁ Εὐαγ. Λουκᾶς ἔδειξεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τοῦ σοφοῦ κύκλου τῶν μεγάλων καὶ ἐμβριθῶν νομοδιδασκάλων τοῦ Ἰσραήλ, οὓς

ἠρώτα καὶ ἤκουε καὶ ἐξέπλητε μὲ τὴν σύνεσιν καὶ τὰς θαυμαστάς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἔτι θαυμαστοτέρας ἀποκρίσεις τοῦ ὁ δωδεκαετῆς Ἰησοῦς : μεθ' ὃ χύνει αὐτὸ τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἀκτινοβόλον φῶς « τὸ δὲ παιδίον ἠΰξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληρούμενον σοφίας καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτὸ » ὡς καὶ τὸ ταυτόσημον αὐτῷ « Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῶ καὶ ἀνθρώποις » (— Λουκ. 2. 52. —) καὶ σιγῇ πλέον ἐκτοτε βαθεῖα καὶ μυστηριώδης περικαλύπτει ὅλον τὸν ἐν Ναζαρέτ ἐν ὑπακοῇ πρὸς τοὺς γονεῖς του, ἐν τῇ μελέτῃ ἑαυτοῦ, ἐν τῇ μελέτῃ τῆς Βίβλου καὶ τοῦ μεγάλου βιβλίου τῆς φύσεως τῆς ὠραίας καὶ ἀνθοσπάρτου καὶ κεχαριτωμένης ἐκείνης Ναζαρέτ, διαρρεύσαντα βίον τοῦ καλοῦ καὶ θείου τούτου παιδίου μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀναδείξεως αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐξελθὼν ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ εἰσηλθεν εἰς τὸν δημόσιον βίον του καὶ « τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραγίνεται ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. »

Ἀκριβῶς διὰ πάντα ταῦτα τὸ ἐδάφιον τοῦτο τοῦ Λουκᾶ ἐκίνησεν ἀνέκαθεν καὶ κινεῖ τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον παντὸς μελετῶντος τὰς Γραφὰς καὶ θέλοντος νὰ γνωρίσῃ πῶς ἠΰξανε τὸ θεῖον παιδίον καὶ παρήλλασσε τὰς διαφόρους φάσεις τῆς ζωῆς του, τῆς νηπιακῆς, τῆς παιδικῆς, τῆς ἐφηβικῆς μέχρι τῆς τελείας ἀνδρικῆς τριακονταετοῦς ἡλικίας του

ὁ Χριστός, καὶ ἔτι περισσότερο πῶς καὶ ἐν τίνι μέτρῳ καὶ ἐν ὁποῖα ἀναλογία κατὰ τὴν πρώϊμον ἐκείνην ἡλικίαν ἐξήσκει καὶ ἐξεδήλου ὁ Ἰησοῦς καὶ τὴν θεῖαν γνῶσιν καὶ τὴν θεῖαν χάριν καὶ τὴν θαυματουργικὴν δύναμιν, τῆς ὁποίας αὐτὸς ἦτο ἡ ἀένναος καὶ θεῖα πηγὴ.

Βαθεῖα σοφία βεβαίως θὰ ὑπάρχῃ ἐν τούτῳ, καὶ διὰ τοῦτο τόση μυστηριώδης σιγῇ καλύπτει τοὺς πρώτους χρόνους τῆς νεανικῆς ἡλικίας τοῦ Κυρίου· καὶ περὶ τούτου οὐδαμῶς πρέπει ν' ἀμφιβάλλωμεν, διότι ἂν ἦτο καλὸν καὶ συμφέρον διὰ τὰς ἀθανάτους ἡμῶν ψυχὰς νὰ γνωρίζωμεν πλείονα, βεβαίως καὶ ταῦτα θ' ἀπεκαλύπτοντο εἰς ἡμᾶς. Ἄλλ' ὅμως καὶ ἐν τῶν ὀλίγων τούτων ἐξάγεται τὸ μέγα δίδαγμα ὅτι σύμμετρος καὶ κανονικὴ ἔβαινε ἐν πάσιν ἡ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ αὐξησης καὶ τελείωσης τοῦ παιδίου, καὶ ἀνάλογος μετὰ τῆς σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως συνεβάδιζε καὶ ἡ ἐκδήλωσις τῆς θεότητος ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ. Τελειώσεως ἀνάγκη δὲν εἶχε βεβαίως ὁ παντέλειος Θεός· ἀλλ' ἡ θεότης πρὸς ἐκδήλωσιν αὐτῆς ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ τὴν φυσικὴν ἀνάπτυξιν, τὴν τε σωματικὴν καὶ πνευματικὴν τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ καὶ ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην νὰ γίνηται ἡ ἐκδήλωσις τῆς θεότητος, ἐφόσον καὶ καθόσον θὰ ἦτο δεκτικὴ τῆς θεότητος ἡ ψυχὴ τοῦ αὐξάνοντος καὶ τελειοποιουμένου καὶ διερχομένου ὁ-

λας τὰς ἡλικίας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς Ἰησοῦ. ὁ. ἐ. ἡ θ' ὅτης ἄ λως ἐξεδηλοῦτο ἐν τῷ Θεανθρώπῳ Ἰησοῦ, ὅτε ἐγεννᾶτο ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἐκ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ὡς βρέφος ἐκλαυθμῆριζε διὰ πρώτην φοιᾶν ἐν τῷ σπληναίῳ καὶ τῇ φάτνῃ τῆς Βηθλεέμ· ἄλλως ἢ θεότης ἐξεδηλοῦτο ἐν τῷ αὐτῷ Ἰησοῦ, ὅτε ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ἐν τῷ Νοῶ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν Νομοδιδασκάλων, ἀκούων καὶ ἐπερωτῶν αὐτοὺς καὶ παρουσιάζων τοιαύτην ὑπερ πάντας ἐμβριθείαν καὶ ὑπεροχὴν, ὥστε ἰὰ ἐκπλήττωνται πάντες διὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν σοφίαν, διὰ τὸ θάρρος καὶ τὴν αὐτοπεποιθηνίαν καὶ τὰς βαθείας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ νόμου παρατηρήσεις· ἄλλως ἐξεδηλοῦτο ἐν αὐτῷ ὅτε «τὸ παιδίον ὁ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων»· καὶ ἄλλως ὅτε βαπτισθεὶς ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἐξῆλθεν εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου.

Πλὴν ἐν πᾶσι τούτοις ἐν προᾶγμα εἶνε τελείως σοφὸς καὶ ἐξέχει, ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ, καὶ εἶνε ἄξιον ἰὰ τὸ κατέχωμεν ἀσφαλῶς καὶ σταθερῶς· ὅτι ὁ Ἰησοῦς μετέσχε παντὸς ἀνήκοντος εἰς τὴν φύσιν καὶ τὰς διαφορὰς ἡλικίας καὶ καταστάσεις τοῦ ἀνθρώπου· ἐγεννήθη νήπιον· ἐγένεεν ὑπομάζιον βρέφος, παρήλαξε τὴν παιδικὴν ἡλικίαν· μετέβη ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν νεανικὴν καὶ ἐφηβικὴν, μετέχων ἐν τῇ σωματικῇ ταύτῃ ἀναπτύξει καὶ τῇ πνευματικῇ δυνάμει ὄ-

λων τῶν ἀδιαβλήτων καὶ τῶν ἀναμαρτήτων φυσικῶν καταστάσεων τοῦ ἀνθρώπου σώματος καὶ πνεύματος· τῆς πρώτης δηλ. ἀδυναμίας, τῆς μειέπειτα αὐξήσεως, καὶ τῆς μετ' αὐτὴν προόδου καὶ εἰσόδου εἰς τὴν ὀριμότητα τοῦ τελείου ἀνθρώπου· τοῦτο σημαίνουσιν αἱ λέξεις τοῦ Ἐβραγγελίου «τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥῖνε καὶ ἐκραταίουτο πνεύματι, πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτῷ».

Ἐπὶ τῆς γνώσεως ταύτης πρέπει νὰ ἐπαναπαυώμεθα· τὸ περὶ τούτου ἐρευνᾶν εἶνε ἄρηστον καὶ ἐπικίνδυνον· τὸ γινώσκειν δὲ καὶ μόνον τοῦτο καλῶς εἶνε μεγίστης σπουδαιότητος δι' ἡμᾶς, διότι ἐξ αὐτοῦ ἀντλοῦμεν τὸ μέγα καὶ παρήγορον μάθημα, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε πρέπει νὰ λησμοσώμεν, καὶ τὸ ὁποῖον τὴν ὑψίστην ἐξασκεῖ ἑσπὴν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας πνευματικῆς μορφώσεως καὶ σωτηρίας, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν συμπαθεῖ πρὸς πᾶσαν ἡλικίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀπὸ τοῦ λίκνου μέχρι τοῦ τάφου· οὗτος ἐκ πείρας ἰδίας γνωρίζει τὴν φύσιν καὶ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ νηπίου, τοῦ παιδίου, τοῦ νεανίου, εἰς ὧν τὴν θέσιν καὶ κατάστασιν διέμεινε καὶ ἐνηκολήθη, καὶ τοιοῦτοτρόπως γινώσκει τὰς καρδίας καὶ τὰς ἀδυναμίας πάντων, διδάγμα ἀνεκτίμητον δι' ἡμᾶς, καὶ μάλιστα δι' ἐκείνους, ὅσοι ἔχουσιν ὡς καθήκον τὴν φροντίδα περὶ τῆς μορφώσεως καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν τῶν νέων, διδάγμα τὸ

δοπίον συγγάκις καὶ μετὰ τρυφερό-
τητος πρέπει να διδάσκωμεν τὰ παι-
διά, ἃ ἡμῖν ἔδωκεν ὁ Θεός, καὶ τοὺς
νεανίας, ὧς τὰς καρδίας διακτισσω-
μεν, ὅτι ὑπάρχει εἷς ἐν τῷ οὐρανῷ
δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός, ὅστις ἀ-
κριβῶς ἀγαθὰ καὶ θέλει καὶ ἀμώσει
να εἶνε ὁ μοναδικὸς φίλος αὐτῶν,
διότι καὶ αὐτός ἦ ὁ πατὴρ καὶ παι-
δίον πλήρες φιλομαθείας, προτιμῶν
τὰς συναστροφὰς τῶν χρηστῶν
καὶ λογίων καὶ αγαπῶν καὶ ὑπὲρ
τοὺς γονεῖς του εἶ να μένη ἐν τῷ
οἴκῳ τοῦ οὐρανοῦ πατρὸς του ἐν
μέσῳ τῶν διδασκάλων τοῦ Ἰσραὴλ
καὶ αἰσθάνονται δια τὰ φιλομαθῆ
παιδιά καὶ τοὺς σπουδάζοντας ἐν
μέσῳ σοφῶν νομοδιδασκάλων καὶ
ἀσχολουμένων εἰς τὰ τοῦ Νόμου τοῦ
Θεοῦ ὡς ἡμεῖς ἀκριβῶς, νεανίας ἰδι-
αιτέρην σιοργίην καὶ ζωηρόν διαφέ-
ρον, καὶ τόσον, ὅς ν αἰσθάνεται καὶ
διὰ τοὺς τέλειους ἀνθρώπους, ἃ ὄχι
καὶ περισσώτερον, διότι αὐτοὶ εἶρον
σιν ἔξαιρετικὴν ἀνάγκην καὶ ὕ και
σῶζοντος φίλων καὶ προσείασι.

Ὡς γνωρίζετε ὁ Ἰησοῦς ἠΐξῃσε
καὶ ἠλικιώθη ἐν μέσῳ λαοῦ ἀμα-
θούς τότε, ἀφανούς καὶ ἰσθίου, καὶ
περιπλέον λαοῦ στενάζοντος ὑπὸ
τὸν βιῶν ζυγῶν ξένου κατακτητοῦ,
διήλθε τὰ ὠραῖα ἐτη τῆς παιδικῆς
καὶ νεανικῆς του ἠλικίας ἐν τῇ ὡ-
ραῖα μὲν πλὴν πτωχῇ καὶ μικρᾷ
κώμῃ τῆς Ναζαρέτ, μικρὰν σοφῶν
διδασκάλων καὶ πάσης κωνωνίας
λογίων καὶ πεπαιδευμένων, μικρὰν
δημοσίων βιβλιοθηκῶν, θεολογι-
κῶν σχολῶν, πανεπιστημίων καὶ
Ἀκαδημιῶν· πλὴν ἐν τῷ παιδίῳ
τούτῳ τὸ πᾶν εἶνε σαφῶς διατεταγ-
μένον, τὸ πᾶν εἶνε τέλειον, οὐδὲν
εἶνε ἀνόμαλον, ἀτακτον καὶ ἀκανό-
νιστον ἐν τῷ βίῳ του, ὅστις εἶνε
καὶ πρέπει να εἶνε διὰ τοῦτο τὸ αἰ-
ῶνιον πρότυπον τῆς ἡμετέρας ζω-

ῆς, μαθηταί· καὶ ἐν τῷ παιδίῳ του-
τω οὐδὲν παρυσιάζεται τὸ ὅποιον
να μὴ εἶνε σύμφωνον πρὸς τὴν παι-
δικὴν ἠλικίαν καὶ πρὸς τὰς παιδικὰς
ἔξεις καὶ συνηθείας, ἀλλὰ καὶ διὰ
τοῦτο ἀκριβῶς ἴλα τὰ τοῦ παιδίου
τούτου εἶνε καὶ πρέπει να εἶνε ὁ
τύπος, ὁ ὑπογραμμὸς καὶ ὁ κινῶν,
πρὸς ὃν δεῖν να φερώμεθα καὶ πρὸς
τὸν ὅποιον χρεωστοῦμεν να συι-
μορφώμεθα, καὶ τὸν ὅποιον ἀμύ-
ζει να μιμώμεθα ὑπὲρ πάντας ἄλ-
λους τοὺς φιλομαθεῖς νεανίας ὅσοι
ζῶμεν ἐν τῇ δροσολούστῳ ταύτῃ
Ναζαρέτ ἐπὶ τοῦ πεδινοῦ καὶ κεμα-
ριτωμένου τούτου λόφου ἐν μέσῳ
μάλιστα πλουσίων βιβλιοθηκῶν, ἐν
ταῖς ἀγκάλαις τῆς τόσον ὑπερφά-
νου δι' ἡμᾶς μητρὸς καὶ τροφῆς
ταύτης Θεολ. Σχολῆς, ἐν κύκλῳ σο-
φῶν καὶ ἐναρτων διδασκάλων, ἡ-
μεῖς μάλιστα ὅσοι καλούμεθα να
στρατευθῶμεν τὴν καλὴν στρατείαν,
ν' ἐκπολυθήσωμεν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ
να γίνωμεν αὐτοῦ μαθηταὶ καὶ ν'
ἄρωμεν τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐφ' ἡ-
μᾶς.

Μία μόνη διαφορὰ ὑπάρχει με-
ταξὺ τοῦ παιδίου καὶ νεανίσκου Ἰ-
ησοῦ καὶ ὑμῶν, φίλτατοι μαθηταί,
ὅτι ὁ Χριστὸς οὐδὲν οὐδενὶ χρεω-
στει καὶ οὐδὲν παρ' οὐδενὸς ἔμαθε
καὶ ἐδιδάχθη πῶ. οὗτος οἶδε γράμ-
ματα μὴ μεμαθηκώς; ἤτο ἡ συγγῆ
κατηγορία τῶν συμπολιτῶν του....
«οὐχ οὗτος ἐστὶν ὁ τοῦ τέκτονος
υἱός;» «οὐχ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται
Μαριάμ; καὶ πῶς καὶ πόθεν ἐν αὐ-
τῷ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις;»
ἡ σοφία καὶ ἡ γλώσσις ἀπεκαλύπτετο
αὐτῷ κατὰ τρόπον ὑπερφυσικόν καὶ
ἀκατανόητον εἰς ἡμᾶς· ἡ σοφία ἐ-
κτάτο καὶ ἐγεννάτο ἐν αὐτῷ ἐξ ἀπο-
καλύψεως ἐνῶ ἡμεῖς βλέπομεν ὄχι κατὰ
πρόσωπον τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ φῶς,
ἀλλὰ δι' ἐσόπτρου· ἄρτι γινώσκο-

μεν ἐκ μέρους» ἢ ἀλήθεια καὶ τὸ φῶς δὲν μᾶς ἔρχεται κατ' εἰθεῖαν, ἀλλὰ διὰ διαφόρων πλαγίων ὁδῶν γινόμεθα κάτοχοι αὐτῆς καὶ βλέπομεν αὐτὴν δι' αἰνίγματος καὶ ἐσόπτρου, ὡς λέγει ἡ Ἁγία Γραφή.

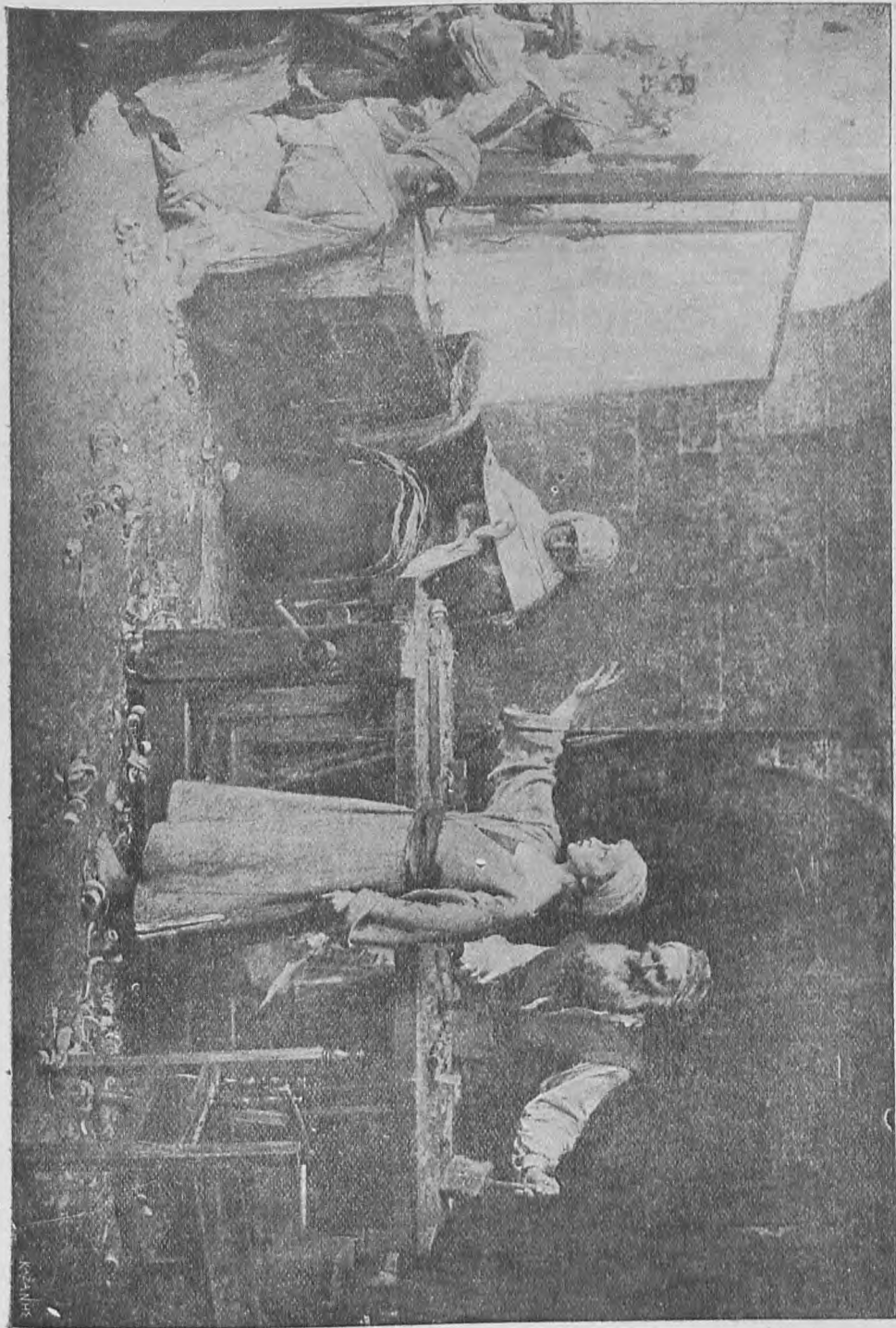
Ἡμεῖς πρὶν χρηματίσωμεν διδάσκαλοι γινόμεθα καὶ χρηματίζομεν μαθηταί· ἀλλ' ὁ Χριστὸς παρ' οὐδενὶ ἐπιθήτευσεν· ὑπῆρξεν ὁ μοναδικὸς διδάσκαλος ἑαυτοῦ· πλὴν καίτοι τοιοῦτος, δὲν ἠψόκησε νὰ ἐμφανισθῇ διὰ μιᾶς τελείως ἀνθρωπίνης, ἀλλὰ προῦ ἴμῃσε, ὡς παιδίον ν' αὐξήσῃ βαθμιαίως καὶ νὰ κραταιῶται πνεύματι, πληρούμενον σοφίας, καὶ νὰ διέλθῃ τοιουτοτρόπως ὅλα τὰ στάδια καὶ τὰς φάσεις τῆς ἀνθρωπίνης ἡλικίας, ἵνα δύναται νὰ συμπληρῇ εἰς τὰς ἀδυναμίας ἐκάστης ἡλικίας, καὶ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ἐν τούτῳ τὸ αἰῶνον καὶ ἀπαράμιλλον πρότυπον δι' ὅλους καὶ ἰδίως διὰ τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν ἡλικίαν, ἵνα καὶ ἡμεῖς γίνωμεν μιμηταὶ αὐτοῦ καὶ ἀυξάνωμεν κατὰ σύμμετρον καὶ κανονικὴν αὕξησιν, πληρούμενοι σοφίας, κραταιούμενοι πνεύματι, ἔχοντες ἐνοίκον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ διατελοῦντες ἀείποτε ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ.

Τοῦτο δὲ εἶνε καὶ ὁ πρῶτος καὶ θεμελιώδης ὅρος νὰ ἔχῃ τις τὰ πρῶτα στοιχεία χριστιανικῆς ἀνατροφῆς, κανονικῆς αὕξεσεως, ὀληθοῦς σοφίας καὶ ὀληθοῦς εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς. Ὁ Χριστὸς δὲν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον πεποικισμένος με ἀπειρίαν γνώσεων καὶ τοῦτο, ἵνα μᾶς δείξῃ, ὅτι ἡ γνώσις καὶ ἡ σοφία αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς εἰς οὐδὲν ὠφελοῦσι· ὁ πόσον εὐτυχῆς θὰ ἦτο ὁ κόσμος ἐὰν ἐγνώριζο· τοῦτο οἱ ἄνθρωποι καὶ ἰδίως οἱ οἰηματῖαι καὶ πεφουσιωμένοι

ἐκεῖνοι λόγοι καὶ πεπαιδευμένοι εἰς τὸ ἔθνος μας νεανίσκοι, οἵτινες μετὰ τόσης εὐτολμίας ἀποφαίνονται περὶ πάντων, καὶ νομίζουσιν ὅτι ἔλυσαν μετὰ τὴν πτωχὰ φῶτα, τῆς ἐκυτῶν γνώσεως τὰ μεγάλα ἐκεῖνα περὶ κόσμου, περὶ ἀνθρώπων καὶ περὶ Θεοῦ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐβασάνισαν καὶ βασανίζουσιν ὅλους τοὺς σοφοὺς παντὸς τόπου καὶ παντὸς λαοῦ καὶ χρόνου.

Μὲ τοῦτο ἠθέλησε νὰ μᾶς διδάξῃ ὁ Ἰησοῦς ὅτι μόνῃ ἡ θεωρητικὴ σοφία καὶ γνώσις εἰς οὐδὲν εἶνε χρησίμος· μόνῃ ἡ γνώσις τῆς κεφαλῆς, ὅταν λείπῃ τὸ ἱερὸν πῦρ καὶ αἱ φλόγες τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῆς καρδίας, δὲν σώζει τὰ ἄτομα καὶ τοὺς λαοὺς. Τοιαύτη σοφία καὶ τοιαύτη γνώσις τῆς κεφαλῆς μὴ συνοδευομένης ὑπὸ εὐσεβείας καὶ ὑπὸ ὀληθοῦς ἀγάπης τῆς καρδίας, ἀγάπης πρακτικῆς καὶ μεγαλοουργοῦ, ἀγάπης προθύμου εἰς θυσίας καὶ μὴ περιοριζομένης μόνον εἰς λόγους καὶ συγκαλήσεις εἶνε ἄχρηστος, εἶνε ἐπιβλαβής, εἶνε ἐπικαίρατος γνώσις, διότι εἶνε ἀλάθητον τεκμήριον τῆς ἠθικῆς πωρώσεως καὶ τῆς ζωτανῆς σαπρίας ἐνὸς ἀχρήστου καὶ ἄνευ προορισμοῦ ἀνθρώπου ἢ καὶ ὀλοκλήρου λαοῦ, λαοῦ ὅστις δὲν εἶνε προωρισμένος νὰ ζῆσῃ καὶ κληρονομήσῃ αἰῶνον ζωῆν.

Γνώσις μόνῃ καὶ μάθησις δὲν θὰ σώσῃ τὸ Γένος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μας, ἀλλ' εὐσέβεια καὶ ἀρετὴ, ἀλλ' ἀγάπη καὶ ἐνθουσιασμός, ὅστις διέκρινε τὰς παλαιότερας, τὰς ὀλιγότερον μὲν πεπαιδευμένας, ἀλλὰ περισσότερο εὐσεβῆς καὶ φιλοπάτριδάς μας γενεάς! Ὡ! ἀδελφοί μου ἂν ἦμεῖς οἱ νομιζόμενοι ἀριστοκράται τοῦ πνεύματος καὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἐν τῷ Γένει μας εἶχομεν τοιοῦτον θερμουργὸν ἐνθουσιασμόν, τοιαύτην μεγαλοουργὸν εὐσέβειαν, τοι-

«Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρέκοπτε σοφίη καὶ ἡλικίη καὶ χάριτι παρά Θεοῦ καὶ ἀνθρώποις». (Λουκ. 6', 52).

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ

(Σκέψεις, παρατηρήσεις και εύχαι).

Ὅποσον σπουδαίος σταθμὸς τῆς ἀκατασχέτως βρεούσης ζωῆς τῶν ἀτόμων, τῶν κοινωνιῶν, τῶν ἐθνῶν αὐτῶν! Ἄλλ' ὅποσον ὀλίγον αἰσθανόμεθα αἱ πολλοὶ τὴν σημασίαν καὶ σπουδαιότητα τοῦ σταθμοῦ τούτου, καὶ ὅποσον ὀλίγοι χρησιμοποιοῦμεν αὐτὸν ὡς δεῖ! Ὅ,τι συνήθως διακατέχει τὰς ψυχὰς τῶν πολλῶν ἡμῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην εἶνε ἀθρόοι πόθοι καὶ ἐπιθυμῖαι, ἀτέλεστα πολυλάκεις ἀνερματίστου φαντασίας ὄνειρα, εἶπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε ἀναθρώσκοντα ἐν τῇ διανόει ἡμῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἅτε ἀρχὴν νέας χρονικῆς περιόδου, ὑπὸ νέων συναρθευμένης πάντοτε ἐλπίδων καὶ προσδοκιῶν. Καὶ αἱ εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους ἐκφραζόμεναι εὐχαὶ ἡμῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀνάλογον συνήθως φέρουσι χαρακτηριστὰ. Φέρουσιν αὐταὶ χαρακτηριστὰ ὑλικῶν, καθαρῶς ὑλικῶν, εἰς τὴν ἐπιμύηστον παράτασιν τῆς ἐπιγείου ζωῆς, εἰς τὴν κτήσιν ὑλικῶν ἀγαθῶν, εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ὑλικῶν πόθων πάντοτε ἀναφερόμενον.

Ἄλλ' ὅποσον ἀτείρως εὐεργετικὴ ἤθελεν εἶναι ἡ ἡμέρα αὕτη, ἂν οἷτε ἰδιωτὰ ἕκαστος καθ' αὐτὸν καὶ αἱ κοινωνίαι καὶ τὰ ἔθνη, ἐν τῇ προσώπῳ ἰδίᾳ τῶν πρωτοστατούντων αὐτῶν ἀντελαμβάνοντο σοβαρότερον πως τῆς σημασίας τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐξετίμων προσηκόντως τὸν ἐξῶχος ἡθικὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ προσοριζομένη! Ὅποσον πραγματικῶν ἀγαθῶν πάροχος ἤθελεν εἶναι ἡ ἡμέρα αὕτη εἰς πάντας, ἀντὶ νὰ

βαυκαλιζῶνται διὰ κόφρων συνήθως ἐλπίδων καὶ νὰ διακαίονται ὑπὸ ἐπιληψίμων πόθων, καὶ πάντα τὸν νοῦν καὶ τὴν προσοχὴν εἰς αὐτὰ μόνον ἐστραμμένον νὰ ἔχωσιν, ἐπτάθυμιζον νηφαλιώτερον πως καὶ ἀντικειμενικώτερον τὸ σύνολον τῶν παραγόντων τῶν συναποτελούντων τὸ ζῆν καὶ τὸ εὖ ζῆν, τὴν τοσοῦτω διακαῶς διψωμένην ταύτην εὐτυχίαν τῶν ἀτόμων, τῶν κοινωνιῶν, τῶν ἐθνῶν!

Ἡλίκον ἀνεκτίμητον ὄφελος θὰ προσεπόριζεν ἡ ἡμέρα αὕτη, ἂν εἰρήνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς τῶν ἐν τῇ ἱκανοποιήσει τῶν τοῦ σώματος μόνον ἀναγκῶν καὶ τοῦ ἀτομικοῦ ἐκάστου καὶ φυλετικοῦ ἐπιψώμου ἐξαιτλούντων τοὺς παράγοντας τῆς ἀνθρωπίνης εὐεστοῦς, ἐν τῇ πλοῦτι κα' τῇ ὑλικῇ δυνάμει, ἐν οὐδενὶ δ' ἑτέρῳ πνευματικωτέρῳ καὶ ἠθικωτέρῳ στοιχείῳ! Ὅποσον ἀφρευκτον, ἀνεπανόρητον ἴσως, ζῆμιαν ἂ' ἀπεσῶβει τέλος ἡ ἡμέρα αὕτη, ἂν παρὶστα σαφὲς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκάστου ὅτι ἡ ἀνένδοτος, ἡ πάση τέχνῃ καὶ μηχανῇ ἐπιζήτησις ὑπο παντῶν ὡς οὐδὲν τε πλείστον ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ πλεονεκτιμάτων, καὶ ἀναγωγὴ κατὰ ταῦτα τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ μόνου ἀξίαν τινὰ καὶ σημασίαν ἔχοντος παρ' ἀνθρώποις, κατ' ἀδήριτον ἀνάγκην συνεπάγεται καὶ θὰ συνεπαγάγῃ τὴν πρὸς τὴν ὀρισμένην ταύτην κατεύθυνσιν ὑπερέντασιν τῶν ἐκάστου δυνάμεων καὶ ἱκανοτήτων, τὴν ὀλιγωρίαν πάσης ἐν ᾧτινι δῆποτε φειδοῦς τοῦ πλησίον, βαθμιαίως δὲ καὶ τὴν ἀσύστολον πρό-

σωπον πρὸς πρόσωπον παραβίασιν καὶ τὸν ἐξουθενισμόν, συνεπαγομένης ἀναγκαιῶς εἰμὴ τὸν ὄλεθρον αὐτῶν, ἀλλὰ γε τὴν ὀπισθοδρομίαν, τὴν ταλαιπωρίαν καὶ κακεδαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπάσης.

Ἄλλ' ἤδη ἱκανῶς ἀσφαλεῖ τῷ βήματι χωροῦσι τὰ ἄτομα, χωροῦσιν αἰ κοινωνίαι, χωροῦσι τὰ ἔθνη ἐπὶ τὴν ὁδὸν ταύτην τῆς πεζῆς ὑλιστικότητος. Καὶ ὑπάρχουσιν ἤδη εἰ καυχώμενοι διὰ τὴν ἀπὸ τῆς αἰθερίου καὶ οὐρανοδόμος σφαίρας τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἄλλων ἰδεῶν, τῶν μεταφυσικῶν προσβλημάτων καὶ θεωριῶν, τῶν ἠθικῶν διδασκμάτων καὶ νοθεσιῶν μετὰστασιν τῆς προδευτικῆς (!) τῆς ἀνθρωπότητος μερίδος ἐπὶ τὰ ἐγγύς καὶ παρὰ πόδας, ἐπὶ τὴν ὕλην καὶ τὰ τοῖς πᾶσιν αἰσθητά, πρὸχειρα καὶ ἄπτά.

Δὲν ἐλλείπεισαι δὲ καὶ εἰ λόγῳ ἢ ἔργῳ κρατοῦντες τὴν δᾶδα ἐπὶ τὸ εἰδωλὸν τοῦ ὑλισμοῦ, γυμνοῦ καὶ αὐτῶν τῶν προσχημάτων τῆς ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς εὐσχημοσύνης, εἰ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἐπιδεικνύμενοι καταφανῆ ἀδιαφορίαν ἢ καὶ ἐκμυκτηρίζοντες τὰς πατροπαραδότους θρησκευτικὰς ἀληθείας, καὶ τὰς πατροπαραδότους, τὰς δι' αἰῶνων κρατησάσας καὶ καθιερωθείσας ἠθικὰς ἀρχάς! Αἱ δὲ πηγαὶ δυστυχῶς καὶ τὰ μέσα τὰ πρὸς μετάδοσιν τοῦ δηλητηρίου τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας, ψυχρότητος καὶ αὐτῆς τῆς ἀπιστίας — τοῦ ἐγκαυχήματος τούτου καὶ ἐκαλλωπίσματος τῶν κενῶν κεφα-

λῶν —, αἱ πηγαὶ πρὸς διάδοσιν παντοειδῶν ἀνηθικῶν ἰδεῶν καὶ διδασμάτων, διδασμάτων εὐπροσδέκτων ὡς τὰ πολλά, ὡς ἀνταποκρινομένων εἰς τὴν αἰσθητικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἀναρριπιζόντων καὶ ὑπεκκαιόντων τὰς ταπεινοτέρας, τὰς καὶ ἰσχυροτέρας ἀπολαυστικὰς τάσεις καὶ ὁρμὰς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, αἱ πηγαὶ καὶ τὰ μέσα ταυτὰ εἰσι πικρὰ, αὐξάνόμενα ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον ὡς τὸ μόνον ἐλαττήριον τῶν πράξεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀνθρώπων καθίσταται ὀσημέραι ὁ χρηματισμὸς τὸ ὀθενδῆποτε καὶ ὀπωςδῆποτε ποριζόμενον ὑλικὸν ὄφελος καὶ κέρδος. Ἡ πατρικὴ τοῦ Θεοῦ Πρόνοια καὶ ἡ ἐν τῷ Χριστῷ ἄπαξ αὐγάσαντος φωτὸς τῆς ἀληθείας καὶ ἠθικῆς ἀνακαινίσεως δύναμις εἶνε ἀσφαλὲς ἐχέγγυον καὶ φραγμὸς ἀνυπέρβλητος κατὰ τοῦ ὀγκουμένουκόμματος τῆς φιλοκόσμου καὶ ὑλιστικῆς ῥοπῆς, τῆς τεινούσης παρὰ τὰ ψιμύθια καὶ τὰ ψευδῆ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐγενείας προσχήματα εἰς τὴν ἀληθῆ ἐκβαρβάρωσιν καὶ αὐτὴν τὴν ὑλικὴν κατάπτωσιν καὶ δυσπραγίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ' ὀπίση εὐθύνη ἐπιβαρύνει ἄρα γε καὶ πάντα μὲν καθ' αὐτόν, καθ' ὅσον ἀμβλυωπεῖ πρὸς τὰ πράγματα, καθ' ὅσον παρασύρει ἢ παρασύρεται, καθ' ὅσον ἐπὶ θυσίᾳ τῶν εὐγενῶν ἰδεῶν ὀπενδίδει καὶ ἔνασμενίζεται εἰς τὰς αἰσθητικὰς τοῦ αἰῶνος ἡμῶν τάσεις, ἀλλ' ἰδίᾳ τοὺς ὑπ' αὐτῆς τῆς τῆς προνοίας τοῦ Θεοῦ ἀναχθέν-

τας εἰς τὴν σκοπιάν, καθισθέντας παρὰ τὸν οἶακα, ἐμπιστευθέντας τὰ ἡνία καὶ τὴν ἡγεσίαν τῶν πολλῶν, εἶτε ὡς κοινωνίας, εἶτε ὡς ἔθνους, εἶτε καὶ δὴ ὡς Ἐκκλησίας, τοῦ κατ' ἐξοχὴν τούτου φάρου, τοῦ προωρισμένου νὰ διασκεδάξῃ τὰ σκότῃ τῆς ἀμαθείας καὶ νὰ ματαιοῖ τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου καὶ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ καθισταμένων! Ἄν ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ κυβερνήτου ἄγρυπνος αἰεὶ καὶ ἀνύστακος ὀφείλῃ νὰ παρακολουθῇ τὸν πλοῦν τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ ὀγκώδους, ἡλίκη ἐπαγρύπνησις ἐπιβάλλεται αὐτῷ πρὸ τῶν σημείων καὶ τῆς πόρρω ἴσως διαφανομένης καταϊγίδος!

Εἰς τὸν εὐλογίᾳ Θεοῦ εἰς νέον σωτήριον ἔτος τῆς ἐπιπόνου σταδιοδρομίας αὐτοῦ εἰσερχόμενον «'Ι. Πολύ-

καρπον» ἔλαχεν ὑψηλὴ διὰ τοὺς προσηκόντως ἐκτιμῶντας αὐτὴν κλήσις, ὅπως τὸ ἐπ' αὐτῷ συνδράμη εἰς τὴν ἀναχαίτισιν τοῦ ὑλιστικοῦ βεβύματος, τοῦ βεβύματος τοῦ ἀσφαλῶς ὑπονομεύοντος καὶ αὐτὴν τὴν ὑλικὴν καὶ κατὰ κόσμον εὐημερίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ παντὸς ἐπαίνου ἀξία πιστὴ περὶ τῶν σωμάτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν μέριμνα δὲν ἐξαντλεῖ, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, τὴν περὶ τοῦ λαοῦ, καὶ δὴ τοῦ λαοῦ τῶν πιστῶν ποιμαντορικὴν κηδεμονίαν. Κύριος διασκεδάσει δι' ὧν οἶδε μέσων τὸ ψεῦδος καὶ τὴν κακίαν τοῦ μισοκάλου, εὐλογεῖ δὲ καὶ τοὺς πιστῶς διακονοῦντας Αὐτῷ ὡς ἅμα καὶ τοὺς ἡθικῶς καὶ ὑλικῶς τὴν διακονίαν ταύτην ὑποβαστάζοντας.

Η. Κ—νός.

ΛΟΓΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΝ ΤΗ ΟΜΙΧΛΗ

Μετὰ σειρὰν κηρυγμάτων, ἣν εἶχε παρακολουθήσει πολυπληθὲς ἀκροατήριον, εἰς τῶν ἀκροατῶν ἐξηγήθη πρὸς φίλον του: «Μοὶ φαίνεται ὡς νὰ εὐρίσκωμαι ἐντὸς ὀμίχλης. Ἦκουσα ἕλην τὴν σειρὰν τῶν κηρυγμάτων, καὶ ὅμως τίποτε δὲν ἐκαθάρισθῃ εἰς τὸν νοῦν μου. Ἦκουσα περὶ Θεοῦ, περὶ ψυχῆς, περὶ ἁμαρτίας, περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, περὶ σωτηρίας, καὶ ὅμως δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ εἶπω ἂν εἶμαι σεσωσμένος, οὐδὲ καλῶς ἐννοῶ τί σημαίνει νὰ εἶναι τις ἀπολωλώς, ἢ μὲ ποῖον τρόπον ὁ ἀπολωλώς δύναται μετὰ βεβαιότητος νὰ σωθῇ. Εἶμαι ἀπλούστατα ἐντὸς πυκνῆς ὀμίχλης».

Ἄναμφιβόλως ὑπάρχουσι πάμπολλοι ἐν τῇ κατχστάσει ταύτῃ τῆς ὀμιχλώδους ἀπορίας ὡς πρὸς τὰ ζητήματα ταῦτα, ὧν σπουδαιότερα καὶ πρακτικώτερα δὲν ὑπάρχουσι δι' οἰονδήποτε ἀνθρώπων. Αἱ κατωτέρω παρατηρήσεις ἐλπίς ὑπάρχει ὅτι θὰ φανῶσι βοθητικαὶ πρὸς τὸν ἐν τῇ ὀμίχλῃ ἀναγνώστην:

Πρῶτον. Ἡ Γραφὴ διδάσκει ὅτι πάντες οἱ ἀνθρώποι εἶναι ἐκ γενετῆς ἁμαρτωλοὶ ἀπολωλότες. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι πᾶς ἀνθρώπος εἶναι ὅσον κακὸς δύναται νὰ εἶναι, οὔτε ὅτι εἶναι τόσο κακὸς ὅσον καὶ οἱ λοιποὶ· ἀλλ' ὅτι εἶναι ἐνώπιον τοῦ ἁγίου Θεοῦ ἀκάθαρτος ἁμαρτωλός,

καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπολωλώς.

Δάδωμεν ὡς παράδειγμα κάδον ἔντος φρέατος. Σύρεις τὸν κάδον δι' ἀλύσεως περιτυλισσμένης ἐπὶ κυλίνδρου, ὃν στρέφεις διὰ μοχλοβραχίονος. Εἶναι ἀνάγκη πᾶς κρίκος τῆς ἀλύσεως νὰ συντριβῆ, ἵνα πέσῃ ὁ κάδος εἰς τὸ φρέαρ; Βεβαίως ὄχι. Ἀρκεῖ εἷς μόνος κρίκος νὰ συντριβῆ, καὶ ὁ κάδος πίπτει ὡς ἐάν ὄλοι εἰ κρίκοι ὁμοῦ συνετριβίσαν.

Ἐπεσεν ὁ κάδος; εἶναι λοιπὸν ἀπολωλώς τοῦτο σημαίνει ὅτι εἶναι κεχωρισμένος ἀπὸ τὴν ἀναδιβάζουσαν δύναμιν, ὅτι δὲν ἐκτελεῖ πλέον τὸν σκοπὸν, εἰ' ὃν κατεσκευάσθη, καὶ ἐπὶ πλέον ὅτι τοῦ λοιποῦ θὰ ἐξακολουθῆ φθειρόμενος καὶ σηπόμενος καὶ μόνον ὁ ὀκλήρον τὸ περιβάλλον ἐν ᾧ εὐρίσκεται.

Τοιοῦτό τι ἔχει συμβῆ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἀμρτία ἐχώρισεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Δὲν ἔχει πλέον φιλίαν καὶ συγκοινωνίαν μετ' Αὐτοῦ, δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπλάσθη, εἶναι δὲ πνευματικῶς καὶ ἡθικῶς διεφθαρμένος καὶ διαφθείρων τὰ πέριξ, καὶ ἐξακολουθεῖ τοιοῦτος μετ' ὅλας τὰς καλὰς τοῦ ἀποφάσει: ἡ διαθέσεις περὶ τοῦ ἐναντίου. Ἡ Γραφή λέγει, «ὄσεις γὰρ ὄλον τὸν νόμον τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν ἐνί, γέγονε πάντων ἐνοχός» (Ίακ. 6' 10). Εἷς κρίκος ἐκόπη, καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς κάτω πεπτωκότες.

Δεύτερον. Ἡ Γραφή διδάσκει ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ὁ πάντων χειριστὸς καὶ μηδεμίαν ἐλπίδα ἀνορθώσεως παρέχων. Δύναται νὰ σωθῆ. Ἀλλὰ τὸ νὰ σωθῆ τοῦτο τί σημαίνει;

Δάδωμεν πάλιν τὸ παράδειγμα τοῦ κάδου. Ἐάν τις ἄνωθεν, ἐπινοήσας κατάλληλον ἀρπάγην, κατορθώσῃ νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτοῦ καὶ τὸν ἀνασύρῃ, ὁ κάδος θὰ εἶναι σεσωσμένος.

Θὰ προσδεθῆ πάλιν ἐπὶ τοῦ κυλίνδρου, ἰσχυροτερον ἴσως παρά πρότερον, καὶ θὰ ἀνέρχεται πάλιν καὶ κατέρχεται, κομίζων τὸ πολυτίμητον του φορτίον, σώως καὶ χρήσιμος μέχρι τέλους.

Τοιοῦτό τι ἀκριβῶς ἔκαμεν ὁ Θεὸς δι' ἡμᾶς διὰ μέσου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς ἐκυψεν ἐκ τῶν οὐρανῶν, ἵνα λάβῃ καὶ ὑψώσῃ ἡμᾶς πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν μετ' αὐτοῦ πραγματικὴν συγκοινωνίαν καὶ τὴν ἀληθῆ ἡμῶν χρησιμότητα, τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἐνοεῖ ἔταν λέγει ὅτι ἦλθε διὰ νὰ μᾶς σώσῃ.

Τρίτον. Ἡ Γραφή ἐξηγεῖ πῶς γίνεται τὸ ἔργον τοῦτο τῆς σωτηρίας ἢ ἀνορθώσεως διὰ τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Θεὸς εἶναι ἅγιος καὶ δίκαιος. Ὁ νόμος αὐτοῦ πρέπει ὀλοκλήρως νὰ τηρηθῆ, πᾶσα δὲ παράβασις αὐτοῦ νὰ τιμωρηθῆ μέχρις ἐσχάτων. Ἀλλως πᾶσα ἡθικὴ τάξις καὶ ἁρμονία θὰ κατεστρέφετο, καὶ θὰ ἐπεκράτει ἡθικὸν χάος.

Ἀλλὰ συγχρόνως ἡ Γραφή ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ Θεὸς ὡς Ἀγάπη ἐπενόησε καὶ ἔθεσεν εἰς ἐνέργειαν μέσον, ὅπως ἀποφύγῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου καὶ δεχθῆ ἐκ νέου αὐτόν, καὶ τὸ μέσον τοῦτο εἶναι ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ, Ὅστις ἔλαθεν ἐφ' ἑαυτὸν τὰς ἀμαρτίας ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, ἀποθανὼν δι' ἡμᾶς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ «δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων» (Πέτρ. Α' γ' 18).

Ἀλλ' ἄς κύψωμεν πάλιν ἐντὸς τοῦ φρέατος. Ἐκεῖ διακρίνομεν εἰς τὸ βῆθος τὸν πεπτωκότα κάδον, περιμένοντα τὴν σωτήριον ἀρπάγην. Εἶναι τι ἄψυχον, καὶ μόλις ληφθῆ ὑπὸ τῆς ἀρπάγης, ἀνέρχεται ἀνευ ἀντιστάσεως. Ἀλλ' ἡ πεπτωκυία ψυχὴ ἔχει θέλησιν. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ αὐτεξούσιον. Δὲν δύναται ἀληθῶς νὰ

ἐγεραῖα διὰ τῶν ἰδίων του προσπαθειῶν, ἀλλὰ εὐν-ται νὰ ἐμποδίστη τὸν ζητοῦντα νὰ ἀνεγείρη αὐτόν, τὸν Θεὸν αὐτοῦ Λυτρωτῆν.

Διὰ τοῦτο ἀναγκαῖα ἐκ μέρους τοῦ πεπτωκότου καὶ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου ἢ πίσις πρὸς σωτηρίαν. «Πιστεύουν ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν καὶ σωθήσῃ» (Πράξ. ιζ' 31). Πίσις δὲ σημαίνει τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τὴν προθυμίαν καὶ ἰκανότητά τοῦ Χριστοῦ, τὴν παράδοσιν ἑαυτοῦ εἰς αὐτὴν πρὸς σωτηρίαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσῃ ὁ ἀνθρώπος εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, πρέπει νὰ ἔχη ἀπελιτισθῆ ἀπὸ πάσης ἰδίας του προσπαθείας; καὶ ἀπὸ πάσης ἄλλης εἰσασθήποτε βοήθειας. Διὰ τοῦτο καὶ ὀλίγοι εἰ πιστεύοντες. Εἶναι ἀνάγκη ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν συναισθήσει νὰ κραυγάζῃ ἡ ψυχὴ: «Κύριε, σῶσόν με, διότι χάνομαι», καὶ εὐθὺς ἡ κραταιὰ χεὶρ τοῦ Λυτρωτοῦ ἐκτείνεται καὶ ἀναδιβάλλει αὐτὴν εἰς τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον τῆν σεσωσμένων.

Τέταρτον. Ἡ Γραφὴ διδάσκει, ὅτι ὁ ὀπίως σεσωσμένος γνωρίζει ὅτι ἐσώθη; οὐχὶ περιερχόμενος εἰς ἔκστασιν τινα, ἢ διὰ τίνος θείας ἀποκαλύψεως, ἀλλ' ἀπλῶς ὡς πιστεύων εἰς αὐτὸν, τὸ ὅποιον λέγει ὁ Θεός

Ἴσως ὁ ἀναγνώστης εἶνε ἰδιοκτητῆς τῆς οἰκίας, ἐν ἣ καταικεῖ. Πῶς γνωρίζει τοῦτο; Μήπως τρίβων τὴν βῆχιν του ἐπὶ τοῦ τοίχου; Μήπως φέρων τερμόχιον ἐκ τοῦ κονιάματος ἐν τῷ θυλακιῷ; Οὐχί, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπειδὴ τὸ γεγονός τῆς ἰδιοκτησίας εἶαι καταγεγραμμένον ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ ἐπισήμου Κτηματολογίου.

Ὅτιως ὁ σεσωσμένος ἀνθρώπος τὸ γνωρίζει, ἐπειδὴ τὸ βλέπει γεγραμμένον ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Θεοῦ: «Γαῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζω-

ῆν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ» (Ἰω. κ' 31) καὶ ἀλλαχοῦ: «Γαῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον» (Ἰω. Α' ε' 13) καὶ πάλιν «Ἔσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν. ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ». Ὑπόρχει δὲ πρόχειρος καὶ ἡ εὐενοία τῆς ζωῆς; διότι ὁ Κύριος μᾶς ἐδεβαίωσεν ὅτι ἐν τοῖς πνευματικοῖς ἔσοι καὶ ἐν τῇ φύσει, «ἐν τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκειται» (Μαθ. ιε' 33).

Ὅστε, ἐάν τις ἐπιθυμῇ νὰ ἔχη τὴν περι σωτηρίας σεβασιότητα, καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ νέον ἔτος ἀπὸ ἀπληγμένου τῆς ὀμίγλης καὶ ἀβεβαιότητος, ἐν ἣ μέχρι τοῦδε διετέλεσεν, ὁ τρόπος εἶναι πρόχειρος, ἔσοι καὶ ἀποτελεσματικώτατος. Ἄς ἐμπιστευθῆ εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν, τὸν ὅποιον ὁ Πατὴρ τῷ προσφέρει, ὡς τὸ πολυτιμώτατον τοῦ νέου ἔτους δῶρον. Ἡ ὀμίγη εὐθὺς ἢ ἀδιαλυθῆ, καὶ ἢ ἀκαλοῦσθῃ ζωὴ ἀγώνος ἀληθοῦς ἀλλ' ἀγώνος διεξαγομένου ὑπὸ τῆ ἐμψυχούσων εὐσίαν ἀνεωγμένου οὐρανοῦ.

Ἡ δεύθουσις τοῦ «Ἰεροῦ Πολυκάρπου» συγκατέρουσα ὀλοφύχως τοῖς φίλοις συνδρομηταῖς καὶ ἀναγνώσταις αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἐπ' αἰσίως ἀνατέλλοντι νέῳ ἐνεαυτῷ τῆς τοῦ Κυρίου χρηστότητος, εὐχετα ἐγκυρόδως ὅπως εὐλογηθῆ ὁ ὅτος παρ' Αὐτοῦ καὶ ἀποβῆ ὕγιενός, χαρμόσυνος καὶ πλούσιος ἐν πάσῃ πνευματικῇ κηροφορίᾳ πρὸς ἔπαινον τῆς δόξης τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Θεοφ. Ἐπίσκοπον Ἱερῶς Πέτρως κ. Τίτον (Νεάπολις—Κρήτη). Συνδρομὴν σας ἐλάβομεν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξιν πληρωμῆς καὶ ἐλλειπόντας ἀριθμούς ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. Συνεμμωσφώθημεν ἐδηγίας ὑμῶν. — Πανσο ολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἰωάννην Ἀδριαθῶν (Πρίγκηπον—Κων) πόλεως). Συνδρομὴν σας ἐλάβομεν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξιν πληρωμῆς ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. — Κον Ἰωάννην Χ' Μητῶ (Ἀϊδίνιον). Ἐπιστολὴν σας ἐλήφθη. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — Ἱερολογ. Ἱεροδιάκονον κ. Φιλάρετον (Ναζλί). Δελτάριόν σας ἐλάβομεν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — Α. Σ. Ἅγιον Πτολεμαῖδος κ. κ. Μιχαῆλ (Μίναχ—Ἀνω Αἰγύπτου). Ἐπιστολὴν καὶ συνδρομὴν σας ἐλάβομεν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξιν πληρωμῆς ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. — Κον Κ. Α. Διαλησμά (Ἀθήνας). Δελτάριόν σας ἐλάβομεν. Συνεμμωσφώθημεν ἐδηγίας ὑμῶν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — Κον Πασχάλην Μιχαηλίδην (Κων)πολιν). Ἐπιστολὰς σας ἐλάβομεν. Συνδρομητὰς ἐνεγράψαμεν. Χρήματα δὲν ἐλάβομεν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — Κους Ἰωάννην Δημητρίου, ἀχτάρη. — Γεώργιον Συβριδὴν, κηροποιόν. (Ἀδριανούπολιν). — Αἰδεσ. πρωθιερέα κ. Ἰωάννην καὶ Αἰδεσ. κ. Μόσχον (Σαράντα Ἐκκλησίας). Ταχυδρομικὰ δελτάριά σας ἐλάβομεν. Συνεμμωσφώθημεν ἐδηγίας ὑμῶν. Ἐλλείποντας ἀ-

ριθμούς ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. — Κον Κ. Θεοχαυίδην (Καβάλλα) Ἐπιστολὴν σας ἐλάβομεν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — Κον Ι. Χουάκην (Ἀθήνας). Ἐπιστολὴν σας ἐλάβομεν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — Κον Ι'. Κιλανιερ (Τανταῦν—Αἰγύπτου). Ἐπιστολὴν καὶ συνδρομὴν σας ἐλάβομεν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀπόδειξιν πληρωμῆς ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. — Κους Νικόλιον Σαματιέλον Σάμιον. — Νικόλιον Καραγιαννάκη Σάμιον. — Μιχαῆλ Μανωλάσογλου. — Δημήτριον Πολιδώρου. — Ἰωάννην Δ. Σταύρου Σάμιον. — Δημήτριον Καραμπελαῦ. — Σταύρον Ἐμμων. Κουρκουνητὴν (Ἀϊδίνιον) καὶ Ἰωάννην Δαλάκην (Καριουπόναρ). Συνδρομητὰ ἐνεγράφητε. Φυλλάδιον ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. — Αἰδεσ. Οἰκονόμιν κ. Μιχ. Μαζηνάκην (Σύμνη). Ἐπιστολὴν σας ἐλάβομεν. Συνδρομητὴν νέον ἐνεγράψαμεν. Φυλλάδιον ἀπεστείλαμεν. Ἀπάντησιν καὶ ἀπόδειξιν πληρωμῆς ταχυδρομικῶς. — Οσιώτ. Μοναχον κ. ἀββεμέλεχ (ἱεράν Μονὴν Ἁγ. Ἀντωνίου) (Τσιπίδω—Πάρος). Ἐπιστολὴν σας ἐλάβομεν. Εὐχαριστοῦμεν. Φυλλάδιον ἀπεστείλαμεν καὶ πάλιν. — Α. Θ. Ἅγιον Χριστουπόλεω; κ. κ. Ἀμβρόσιον (Σέρρας) καὶ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Τιμόθεον Ἀναστασίου (Ἀθήνας). Ἐπιστολὴν σας ἐλάβομεν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — Κον Σωτήριον Γ. Ζαννάκην (Σύμνη). Συνδρομητὰς ἐνεγράφητε. Φυλλάδιον ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος
† Ὁ Τράλλεων Χρυσόστομος
Π. Παπαδήμον

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΘΡ. ΑΔΕΛΦΟΤ. ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

Περ. Δουκάς Π. Δουκέλλης
Γ. Ρουσαῆν Στ. Κουκαλάς
Π. Κασάπογλου Δ. Τσακούρης
Α. Ἀθηνογένης Δ. Δουρουδόγλου
Μ. Νικολαΐδης Δ. Σεμιζόπουλος

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρνη	Γρ. ἀργ.	24
» ταῖς ἐπαρχίαις	»	30
» τῆ ἐξωτερικῇ	φρ. χρ.	7

Ἐκαστον τεύχος μεταλ. 2

Υπεύθυνος : Π. Γ. ΔΟΥΚΕΛΛΗΣ = Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ο ΕΡΜΗΣ.